

Svatováclavský hudební festival 2009

Martina Janková -24.10. v 18:00 hod -
Ostrava - Svinov, kostel Krista Krále

Již po šesté bude v Ostravě a Moravskoslezském kraji pořádán Svatojáclavský hudební festival (SHF). Svým návštěvníkům opět nabídne celou řadu umělecky hodnotných i atraktivních koncertů konaných výlučně v sakrálních prostorách. Festival je jednou z nejvýznamnějších kulturně-společenských akcí probíhajících v našem kraji a zároveň nejrozsáhlejším festivalem prezentujícím duchovní artifiální umění v ČR. SHF začíná i letos 28. září, na svátek Svatojáclava, a končí 28. října, v Den vzniku samostatného Československa. **Projekt letos realizuje 36 koncertů ve 23 městech a obcích.**

Na zahajovacím koncertě 28. 9. v Katedrále Božského Spasitele v Ostravě zazní Polní mše Bohuslava Martinů a Te Deum Antonína Dvořáka v podání Janáčkovy filharmonie Ostrava pod vedením dirigenta Vladimíra Války (solisté Dana Burešová, Roman Janál, Pražský filharmonický sbor).

Mezi nejrozsáhlejší vokálně-instrumentální projekty festivalu bude patřit také uvedení Haydnova oratoria Stvoření s dirigentem Jakubem Hrušou, Pražskou komorní filharmonií a trojicí vynikajících anglických sólistů - Mary Nelson, Mark Le Brocq, Matthew Brook **(6. 10. Ostrava - Mariánské Hory, kostel Panny Marie Královny).** Netradiční Jazzovou mši proslulého trumpetisty Jaromíra Hnilíčky si budou moci diváci vychutnat **2.10. v Evangelickém kostele v Ostravě.**

Další stěžejní událostí budou jistě dva koncerty skvělé sopránistky Simony Houdy-Šaturové s duchovními skladbami W. A. Mozarta **(15.10., Frýdek-Místek - Bazilika Navštívení P. Marie a 16.10., Ostrava - kostel sv. Václava). Závěrečný koncert (28.10.)** bude patřit domácím filharmonikům, pod vedením dirigenta Paola Gatta. Uvedena bude Symfonie č. 2 g moll Lobgesang Felixe Mendelssohna (solisté Eva Dřízgová-Jirušová, Hana Škarková, Adam Sobierajski, Český filharmonický sbor Brno).

VŮŇ UHLÍ STÁLE V NÁS

Expozice výstavy Galerie výtvarného umění v Ostravě je umístěna v prostorách Dolu Michal. Ukončena bude 30. září 2009.

Ještě patnáct let po ukončení těžby je Ostrava pro mnohé synonymem černého města. V meziválečné době však toto označení nesla, narozdíl ode dneška, právem. V té době se v regionálním výtvarném umění objevuje nejfrekventovanější sociální tematika, nedílně spojená se životem lidí mezi šachtami a haldami.

Na plátnech a v kameni jsou naturalisticky obnaženou formou zachy-

Kristin Vladimír: U šachty

cování havířů v nejrůznějších situacích a jejich práce je prezentována nejen jako bezbřehá dřina, ale i poslání.

Stranou však nezůstává ani běžný život havířů a jejich rodin a v neposlední řadě i město Ostrava, které se lidem, v něm žijícím, stalo láskou i osudem. Že je zde vše zcela specifické, byl nucen postupně připustit každý výtvarník, žijící na Ostravsku, a tuto realitu osobitým způsobem výtvarně uchopit.

Jen namátkou jmenujme Ferdiše Dušu, Viléma Wünsche, Vladimíra Kristina, Helenu Salichovou nebo sochaře Augustina Handzela, Karla Pokorného a Jindřicha Wielguse.

Na této, poněkud upravené výstavě z loňského roku, díky těmto autorům zjistíte, že i s odstupem mnoha let jsou kořeny hornické duše v každém z nás stále živé. Vstup na výstavu je zdarma.

Gabriela Pelikánová

Národní kulturní památka

Důl Michal

ČSA95/413, Ostrava-Michálkovice

Otevírací doba:

Úterý - Neděle 9:00 - 16:30 hod.

POZVÁNKA

OSTRAVSKÉ MUZEUM

Dne 26.září se brána ostravského muzea otevírá seniorům. V rámci "Mezinárodního dne seniorů" si mají senioři možnost prohlédnout nejen stále expozice, ale také umělecko-historické sbírky z dějin města.

Zamávejme létu a vítějme přírodu plnou barev

V září vyvolávám filmy z prázdnin, v září nejsem sám, když vzpomínám? Zpívá čerstvý sedmdesátník, český slavík Karel Gott a musím přiznat, že to tak nějak koresponduje s tím, co v září cítím po právě pomalu končícím létě.

Dnes si už moc pro fotografie z dovolené do Fotolabu nechodíme. V lepším případě si vyměníme s našimi blízkými či známými "cédéčko" plné letních zážitků. Každá doba má své, přesto naše zážitky zůstávají, a také proto jsem v minulém vydání tak horoval alespoň pro krátký dovolenkový odpočinek.

Mnozí z vás na má slova slyšeli, také jste mi ale připomínali, že kromě krásných zážitků vás na dovolené potkaly i věci, které byste mít nemuseli. Například úrazy, horko, nepříjemná setkání. Ano, i to patří k tomu, když občas opustíme zavedené bezpečí našich domovů. Co se týká úrazů, pozor, raději dvakrát zapřemýšlet jestli práci zvládnou nebo ne, než pak se zraněním chodit na pohotovost. To se také stalo panu K. z Ostravy, který se jako letitý chalupář pustil do práce se dřevem, ale ouha - hoblovka se smekla a dnes je rád, že má jen několik stehů, ale prsty všechny. Proč se to stalo? Pan K. neví, ale jak řekl: "To víte, bylo horko"... Vždy se sami můžeme rozhodnout, jestli na tu či onu práci nebo horskou túru stačíme nebo ne.

To mě přivádí k myšlence, že celý náš život je protkán volbami, nutností výběru. Každý z nás se téměř na každém kroku musí rozhodovat, jakým směrem se bude ubírat, na jakou půjde střední školu, zda právě ten partner bude tím nejlepším, jestli našemu dítěti raději domluvit nebo zvolit jiný trest, zda chování mého šéfa ještě strpím nebo už si najdu jinou práci, jestli jít do předčasného důchodu nebo ještě ty dva, tři roky vydržím, jestli se rozhodnu zřít se zcela alkoholu, když mi nedělá zdravotně nejlépe, jestli na mého doktora přece jen dám a to malé volno si udělám a budu relaxovat. A to jsou jen některá z rozhodování, další z těch mnoha méně či více důležitých voleb, které musíme během našeho života udělat.

Opravdu se v této souvislosti přimlouvám, abychom všichni - a to se netýká jen seniorů - byli co možná nejdéle činní, abychom s přibývajícím věkem nerezignovali na své možnosti a nestali se apatickými vůči okolí. Poznal jsem paní učitelku, která se dožila 96 let, a ještě ve svých 93 letech aktivně učila angličtinu a němčinu. Rád vzpomínám na to, když se v červnu 2003 chystala na referendum o vstupu Česka do EU. Říkávala svým studentům - vždyť jde přeci o naši budoucnost! Nenechte se odstavit od možnosti rozhodovat se, a to v čemkoli.

Na podzim pro nás příroda zase uchystá paletu plnou barev, je dobré se na ni zajít podívat někam blíže přírodě,

do lesa nebo do parku, abychom si to pořádně vychutnali. Také se můžete sami nebo třeba spolu s vnoučaty vydat nasbírat krásně zbarvené listí a pak z nich společně udělat nějaký obrázek.

A abych také trochu reagoval na aktuální dění - tak na podzim nás všechny čekají volby - a to politické. Jak jsem už naznačil výše, jsem si jist, že starší člověk se umí rozhodovat jak podle svých zkušeností, tak i podle faktických informací, které k němu přicházejí. S ohledem na existenci člověka je důležité poselství, které svým rozhodováním starší osoba vysílá, ať už je to o tom, kam pojedeme na dovolenou, nebo nač se bude dívat večer na televizi anebo koho bude volit. Jde o zásadní princip, kterým v jakémkoli věku vzkazujeme světu - ano, rozhoduji za sebe a volím!

A ještě něco ze života:

Potká starší paní na ulici plačícího chlapečka:

"Co se ti stalo?" ptá se ho.

"Já jsem se ztratííííí."

"No to nic," chlácholí ho. "A svoji adresu znáš?"

"Znám. Franta zavináč volný tečka cezet"

Podzim plný spokojenosti a zdraví přeje

MUDr. Hugo Přibyl, PhD.

Galerie a Ateliér Mlejn

Nádražní 138a,
Moravská Ostrava
596 136 033, 036
www.mlejn.com

Vážení přátelé, dozrála doba záměru vytvořit expozici vodních mlýnů, které existovaly v Moravské Ostravě a Přívoze. Mezi nimi byl i „Parní mlýn na kroupy a krupici“ na Nádražní třídě. Možná víte, možná nevíte, že tento mlýn v Moravské Ostravě a Přívoze vznikl v roce 1886.

Budova mlýna se jako jediného v Moravské Ostravě dochovala do dnešních dnů. To je další důvod pro vytvoření expozice nebo minimuzea o vodních mlýnech v Ostravě. Expozice bude zřízena v prostorách Galerie Mlejn jako její trvalá součást. Předpokládané otevření 7. listopadu 2009.

Protože se v našem mlýně nedochovalo nic z mlýnské technologie, žádné dobové obrázky, rozhodli jsme se oslovit všechny, kteří mohou nějakým způsobem pomoci. Hledáme exponáty související s prací mlynářů, výrobou krup, mlýny jako takovými, případně dokumentaci nebo dobové fotografie. Budeme rádi, pokud se najdou tací, kteří nám exponáty do muzea věnují nebo zapůjčí.

Pokud disponujete nějakými zajímavými předměty, které by se mohly stát exponáty v muzeu, nebo jste schopni poskytnout jakékoliv informace související s tématem vodních mlýnů v Ostravě, neváhejte a informujte Galerii Mlejn.

Zpravodaj SeniorTip vychází za podpory těchto institucí:

OSTRAVA!!!

Bílá - lovecký zámek

„Aby i lov měl v Bílé svoji úroveň, nechal tam tehdejší arcibiskup v roce 1903 vystavět lovecký zámek v alpském stylu. Právě ten měl sloužit loveckým hostům k pobytu během lovu a pokud byl úspěšný, tak také k jeho oslavě. I zde se však konalo nejedno zasedání v úzkém kruhu, ať už jako součást lovu nebo ke krátké konzultaci.“

Z knihy Vladislava Kropa: Pytláci v Zadních horách

Každého, kdo projíždí beskydskou obcí Bílá nebo si v ní udělá zastávku s malou procházkou, upoutá hned na kraji obce překrásný dřevěný zámek. Uvádí se, že byl vybudován v roce 1906 olomouckým arcibiskupstvím. Sloužil k ubytování v krajině, kde bylo možno pořádat lovecké výpravy do okolních rozlehlých lesů. Nikde jsem nic bližšího k historii jeho vzniku neobjevila a ani pan místostarosta Bílé Ing. Matula žádné bližší údaje neznal. Snad jen to, že se stavěl tři roky. Tomu by odpovídal časový interval let 1903 - 1906. V roce 1903 byl olomouckým arcibiskupem Theodor Kohn. Ten byl v roce 1904 přinucen rezignovat a arcibiskupem se stal František Saleský Bauer, který tuto funkci vykonával do roku 1915, kdy zemřel.

Do loveckého zámku často přijížděli arcibiskup Prečan a Msgr. Jan Šrámek, dlouholetý předseda lidovců a prvorepublikový místopředseda vlády.

Plášť zámku je chráněn šindelem. Dominuje mu věžové křídlo. Střecha je rovněž pokryta šindelem. Okna jsou opatřena lamelovými dřevěnými okenicemi. V horní části věže je situován balkon. Za vstupní verandou je místnost, ve které jsou nádherná zelená kachlová kamna. V této místnosti je i dobový lustr z loveckých trofejí. Odtud pak vede dřevěné schodiště, lemované různými loveckými trofejemi do věžní části stavby.

Ze zachovaných dobových dokumentů je zřejmé, že původní stavba byla stavebně rozšířena. Ostatní části stavby si zachovaly původní vzhled.

Vedle zámku stojí konírna, která byla příslušenstvím této stavby a dodnes slouží svému účelu. Zde je možno vidět několik plastik hlav koní. Zámek je dnes ve vlastnictví Lesů ČR, slouží jako penzion a je možné si jej pronajmout.

Od roku 2008 stojí vedle zámku dřevěná kaplička sv. Huberta. Dřevěný interiér kapličky je v čelní části kombinován se zdí, které je obloženo kamenem. V části bílé zdi je umístěn podlouhlý dřevěný reliéf s výjevem sv. Huberta. Aby mohla být kaplička otevřena k nahlédnutí byla opatřena ozdobnou mříží.

Kolem zámku vede zelená turistická značka, po které se jižním směrem dostanete do údolí Velké Smradlavé k sirnému prameni (o sirném prameni v údolí Smradlavé jsme psali v minulém čísle) a směrem severovýchodním pak dojdete do středu obce Bílá.

Hubertská mše v Bílé již popáté

Již popáté se bude 10. října v 15 hodin u zámku na Bílé konat Hubertská mše. Myšlenka konání této mše vznikla náhodou. Pan Krop z Nýdku je nejen myslivec, ale i autor dnes již řady knih z mysliveckého prostředí. Když psal svou knihu "Pytláci v Zadních horách", podařilo se mu díky pamětníkům popsat i historii této oblasti. Tento kraj si kdysi velmi oblíbil olomoucký arcibiskup a osadu Bílá zvolil jako výchozí místo pro získávání bohatství ze Zadních hor. V osadách nechal vystavět krásné hájovny i domy pro dělníky. V Bílé nechal postavit po vzoru skandinávských kostelů krásný dřevěný kostel, stylový dřevěný hotel a také zmiňovaný arcibiskupský zámek. Přáním pana Kropa bylo obnovit něco z těchto tradic a navrhl Ing. Matulovi uspořádat v historickém kostelíku Hubertskou mši. Nápad se ujal a 13. listopadu 2005 se konala první mše. Další mše se již konaly pod širým nebem u Zámku v Bílé.

Loňská mše proběhla za nádherného, slunečního a teplého počasí. U Zámku stál oltář a pod ním bylo na prostranství před lavičkami přichystáno vše pro mši i pro obřad pasování lovce jelena. Byla zde krásná květinová výzdoba a z malých vater stoupal dým. Vše začalo příjezdem dvou jezdyň na koních, za nimi jelo spřežení s vozem, na kterém byl položen ulovený jelen. Další spřežení přijelo s kočárem, ve kterém byli hosté - zástupce mysliveckého sdružení Salajka Ing. Matula, otec Jaroslav z ostravické farnosti, otec Edmund z Hrabyně a host nejvýznamnější - biskup Lobkowicz. Za nimi následoval průvod myslivců se psy a sokolníkem. Jelen byl přenesen k připravenému místu, kde jeho lovce pan Krop pasoval třemi údery loveckým tesákem se staročeskou mysliveckou mluvou na jelenáře a předal mu pasovací list. Poté byla zahájena mše, která byla doprovázena trubači Mysliveckého sdružení z Přerova a zpěvem ji pak doprovodil pěvecký sbor Chorus Collegium Odry.

Mše byla opravdu hlubokým zážitkem. Poté proběhla ještě jedna velmi slavnostní událost. Při mši v roce 2007 bylo vzpomenu, že v dobách, kdy ještě nebyl postaven Zámek, zde stál jednoduchý kříž. Vznikl nápad na tomto symbolickém místě vybudovat kapličku. Do roka se tak stalo rukou šikovného stolaře z Ostravice pana Vančury a při loňské mši byla kaplička sv. Huberta slavnostně biskupem Lobkowiczem vysvěcena.

Příjemné odpoledne pak pokračovalo v areálu Horské chaty Bílá, kde byl podáván zvěřinový guláš. Nyní už je možné s jistotou říci, že vznikla nová tradice, která bude každoročně požehnáním přírodě, myslivosti a lovu i setkáním dobrých lidí.

Pavla Zemaníková

Stárnutí v komunitě

aneb zajímavá varianta bydlení pro seniory v zahraničí - tzv. senior cohousing.

Senior cohousing je specifickou variantou vícegeneračního bydlení. V zahraničí je toto bydlení zajímavou alternativou domovů/penzionů pro seniory a domovů s pečovatelskou službou. Obecně pro cohousing platí pravidlo, že čím víc je společenství různorodé (i co se týká věku), tím lépe je udržitelné po sociální, ekonomické i ekologické stránce.

Důvody vzniku cohousingu pro seniory

- rapidní růst počtu seniorů ve společnosti na celém světě,
- trend „stárnutí doma“,
- hledání udržitelného řešení bydlení a péče o seniory, které by tolik nezatěžovalo rodinu a stát.

U vícegeneračního bydlení se jedná o sousedské společenství, kde nežijí pouze senioři, ale i lidé středního věku. Určitý věkový limit zde existuje, avšak je v různých státech různý, např. kolem 55ti let. V Dánsku a USA, ale třeba již kolem 40ti let. Často se proto píše o aktivním životním stylu pro „druhou půlku života“. Logicky, čím dřív se člověk dostane do senior cohousingu, dokud je ještě „pružný“ sociálně, fyzicky i mentálně, tím snadněji a rychleji se zde bude cítit jako doma „mezi svými“. Kromě dosaženého věku, který je ale pouze orientační a není stěžejním požadavkem, tu existuje podmínka, že obyvatelé senior cohousingu už nežijí ve společné domácnosti s dětmi. Děti jsou ale samozřejmě vítány kdykoli jako návštěvy.

Důležitý je fakt, že v senior cohousingu mohou žít i senioři, kteří nejsou plně soběstační a potřebují pomoc ostatních. Vše je projektováno pokud možno s ohledem na budoucnost, tj. např. snižující se pohyblivost starších lidí (bezbariérovost), neměli by ale potřebovat trvalou odbornou zdravotní péči, kterou může poskytnout jen zdravotnické zařízení. V senior cohousingu se už při jeho tvorbě počítá s potencionální neformální péčí, kterou si mezi sebou podle aktuálních potřeb vzájemně zajišťují sami jeho obyvatelé. Často s pomocí koordinované sítě terénních a ambulantních služeb. Vše je předem pečlivě promyšleno a jasně sepsáno v pravidlech komunity. V každém společenství, ve kterém převládají senioři, je nutné počítat se všemi možnými situacemi, které stárnutí přináší. Většina senior cohousingů proto počítá nejen s domácí péčí v případě nemohoucnosti, ale i s domácí hospicovou péčí, která umožňuje zemřít doma. Na rozdíl od rodinného zázemí, které často schází, nebo se může službou nemocnému vyčerpat, je v senior cohousingu mnohem víc potencionálních sil, které mohou pomoci. Pokud je přece jen nutný přesun např. do nemocnice, ostatní s nemocným udržují pravidelný kontakt, aby se necítil sám. Pro pečovatele bývá vyhrazen prostor (např. malý byt, rehabilitační místnosti) ve společenském domě.

Mezi nejčastěji uváděné impulzy, proč se zúčastnit budování senior cohousingu a následně v něm žít, je touha po co nejvyšší kvalitě prožití druhé půlky života, tj. co největší nezávislosti na pomoci od dětí a státu, zachování vlastní identity, důstojnosti a dosavadního životního stylu, zajištění bezpečí a vzájemné péče. Jedná se o uvědomělý příklad tzv. „přípravy na vlastní stárnutí“, kdy často lidé v zahraničí včas vyměňují velký rodinný dům za malý bezbariérový byt.

Jsou to jistě hodně odlišná přání než jsou důvody podání žádosti o umístění do domova pro seniory. Zde lidé uvádí mezi nejčastější důvody: špatný zdravotní stav, kdy rodina už nestačí zajistit péči, obavy z budoucnosti, osamělosti po odchodu dětí z domácnosti, odchodu do penze nebo ztrátě partnera.

Obecná představa o domovech důchodců je, že se jedná o odkládku starých lidí, kteří sem přichází dožít, i když jsou dnes mezi domovy výjimky, které se snaží zajistit seniorům naplnění jejich emocionálních i sociálních potřeb, krom potřeb fyzických a střechy nad hlavou. Kapacity v těchto domovech jsou však nedostatečné a dlouhé čekací lhůty na umístění jsou už teď, natož až přibude rychlým tempem počet seniorů z generace dnešních padesátníků a třicátníků.

Budoucí obyvatelé senior cohousingu Wolf Creek Lodge v Kalifornii diskutují nad projektem. Začátek realizace léto 2009, nastěhování podzim 2010. Zdroj: www.seniorcohousing.com

Pro mnohé seniory je proto lákavější život ve vícegeneračním cohousingu. Každá domácnost v senior cohousingu vlastní plně zařízenou bytovou jednotku a navíc spoluvlastní společné prostory (společenský dům, venkovní prostory). Obyvatelé by měli mít šanci vybrat si mezi tím být sami nebo být s ostatními, proto je pečlivě rozlišen soukromý, polosoukromý a veřejný prostor. Centrem sociálních aktivit je společenský dům, u kterého je důležité umístění a náplň.

Architektonické a urbanistické řešení podporuje vzájemné setkávání. Klíčový je pěší provoz. Automobily jsou parkovány na okraji. Velmi důležitá je blízkost, nejlépe pěší dostupnost, občanského vybavení (tj. obchod s potravinami, lékárna, zdravotnické, kulturní i sportovní zařízení).

Důležitá je účast při vytvoření komunity, nejlépe od samotného začátku. Organizace probíhá formou dohody. Vyhovující a ověřený počet bytových jednotek je zpravidla 15 až 25 domácností.

Stejně jako senior cohousing vzniká především v severní a západní Evropě, šíří se rychle i v USA. Průzkumy ohledně zájmu o senior cohousing probíhají i na Dálném východě (Jižní Korea, Japonsko).

Co dodat na závěr?

Senior cohousing má určitě velký potenciál do budoucna, protože vzhledem k aktivní účasti při jeho tvorbě může nejlépe uspokojit potřeby a přání seniorů.

Vzhledem k demografickému stárnutí populace a nutnosti hledání udržitelného řešení do budoucna je vlastní iniciativa seniorů/budoucích seniorů velmi vítána a podporována, zejména v zahraničí - a to nejrozličnějšími formami.

Senior cohousing představuje jednu z možností, jak se včas připravit na vlastní stáří strávené mezi přáteli v důvěrně známém prostředí. Nabízí výhody sociální, ekonomické i ekologické.

Seznamte se, prosím... aneb - lék proti stáří

Jednoho dne mi zavolal předseda našeho Městského klubu seniorů v Karviné-Hranicích, pan Jaroslav Krótki. Jsem v našem klubu krátce, ale "oprášil" jsem svého "koníčka" a zabývám se publikační činností. A proč si mne vlastně pan Krótki zavolal? Ukázal mi časopis SeniorTip a ať "prý s tím něco udělám. Co, to jistě vím sám".

Nu, dvakrát mi napovídat nikdo (snad někdy kromě manželky) nemusí, a tak jsem se obrátil na redakci s příspěvkem, vlastně také s jakýmsi tipem ostatním klubům seniorů. K příspěvku připojuji také jeden z pohledů na náš "domeček". ▼

Senioři bez hranic

Vstupem do EU se i v České republice rozvíjejí mnohé užitečné projekty. V rámci Fondu mikroprojekt Euro-regionu Těšínské Slezsko a Śląsk Cieszyn, operační program České a Polské republiky na léta 2007 až 2013 se realizuje program nazvaný „Senioři bez hranic“.

O jeho realizaci svědčí skutečnost, že z prostředků EU jsou prostřednictvím Magistrátu statutárního města Karviná do jím zřízených čtyř klubů seniorů instalovány nové počítače a další dva kluby seniorů obdržely z příspěvků EU (v celkové výši kolem 28 tisíc euro) i prostředky na vybavení klubů.

Tyto nové počítače tedy mohou využívat členové seniorských klubů z městských částí Karviná-Hranice, Karviné- Ráje v ul. U lesa a V aleji a seniorklub v Karviné na ulici u Svobodáren.

Zavedením počítačů do klubů seniorů je mimo jiné také umožněna mezinárodní komunikace mezi seniory, a tak naplněno motto programu. Senioři se využíváním počítačů cítí vskutku bez hranic. Počítače obdrželi rovněž senioři v polském Godówie a tak je seniorům z obou příhraničních měst umožněn i přístup k internetu. Mohou ho tak využívat při vzájemné komunikaci či rozvíjení vzájemných společensko-kulturních aktivit nebo se seznamovat s náměty, radami i zkušenostmi jiných webových stránek. Mnozí senioři se tak s pomocí zkušenějších kolegů ve zmíněných klubech, či návštěvami kurzů, organizovaných některými institucemi ve městě mohou naučit něčemu novému, co práce na počítačích v široké škále možností nabízí. (bř)

PŘESTAVUJEME KLUBY

V jedné z jeho místností senioři „mastí“ karetní hry, další místnost slouží například šachistům, sledování televize nebo poslechu hudby z CD či DVD. Na DVD si také prohlíží reportáže z různých akcí pořízené našimi fotografy, ale především jedním z nás, kolegou Pavlem Humenjukem. Ten je šikovný v různém grafickém kouzlení s počítačem a tak vytváří vskutku zajímavé a muzikou podbarvené filmy. O tom, že akcí je nemálo svědčí i naše kronika. V další z místností se naši senioři střídají u dvou kulečnickových stolů, ale občas přijdou čas i na šipky a jiné hry.

Z jiné místnosti je cítit vůni mnohých uvařených či upečených dobrot. Hemží se to tam našimi členkami z kroužku šikovných rukou v čele s paní Soňou Mottlovou. Ty vytvářejí z různých přírodních materiálů, papíru, anebo drátků nejrůznější - třeba večerníčkovské postavičky, batikují, vyšívají nebo zhotovují hezké módní či bytové textilní doplňky, ozdoby na trička a halenky. Před vánočními či velikonočními svátky pečou a hezky zdobí perníčky... V této "jizbě" se také ke svým jednáním, hodnocením a přípravě naplánovaných akcí schází i samospráva klubu. Tu vede pan Jaroslav Krótki (mj. je i zastupitel), který náš klub "kočíruje" už přes 20 let. Probíhají zde třeba také oslavy významných dnů našich jubilačních členů. A byla-li řeč o nejrůznějších aktivitách, nesmím opomenout ani klubové středy. Ochutnávku brynzových či masových halušek, střídající se se „strykami“, jak zde nářečně říkáme bramborákům. To vše připravuje právě ve středy pan Ján Fedorek, kuchtík a klubový pokladník v jedné osobě za vydatné spolupráce asistujících senierek.

Občas si vyjedeme na nějaký zájezd - třeba na Moravu za vínem, či prohlédnout si nějakou naši pamětihodnost u nás i v zahraničí. Město Karviná se nachází nedaleko hranic s Polskem a díky tomu máme velmi úzkou vzájemnou spolupráci se seniory v nedalekých polských městech - Rybník a Golkovice.

Náš „lék“ proti stáří naplňuje i další skupinka seniorů, která sobotu co sobotu, vedená 78letým Václavem Sládkem, obouvá pohorky, a s batůžkem vyráží na někdy i patnácti kilometrové túry do nedalekých Beskyd.

Senioři na besedě a při prohlídce jedné z knížek, popisující historii jídla, jak to znaly naše prababičky...

Není to zdaleka vše, co je možné vyčíst či uvidět v naší kronice. Byla-li řeč o karvinském Magistrátu, nutno ocenit i jejich péči. Vždyť mimo zajišťování provozu klubu nám organizuje třeba zájezdy do divadel, besedy pořádané pro seniory Regionální knihovnou apod. To, jak karvinský Magistrát vede sociální politiku vůči seniorům, bylo letos oceněno v soutěži „Město, přátelské seniorům“ konané za účasti dvaceti českých statutárních měst a patnácti pražských obvodů.

Jaroslav Břoza

ŘÍKAJÍ SI "OSMAŠEDESÁTNÍCI"

Není to proto, že by se jejich věk zastavil na tomto milosrdném čísle, ale je to na paměť doby pro mnoho novinářů osudové. Ať pracovali v denících, týdenících, rozhlase nebo za kamerou, ať byli mladí nebo už "odrostlejší" museli svá místa z politických důvodů ihned opustit. Psát proč tomu tak bylo je jistě zbytečné, protože celá řada pamětníků existuje. Byl to rok 1968, rok tzv. "internacionální pomoci vojsky spřátelených zemí", ale hlavní roli tady hrál tehdejší SSSR. Tito stateční lidé, ke kterým se také dovoluji přiřadit se nebáli říci na plná ústa, že jde o okupaci a ne o žádnou "pomoc". Tu jsme zrovna nepotřebovali...

Pak pro nás nastala ne právě veselá novinářská pauza - asi tak osmnáct let.

Jedním z těchto "osmašedesátníků" je také Boleslav Navrátil, který měl tehdy krásných sedmadvacet let a kariéru úspěšného redaktora před sebou. Ale ouha, musel také v roce 1969 nedobrovolně odejít z redakce

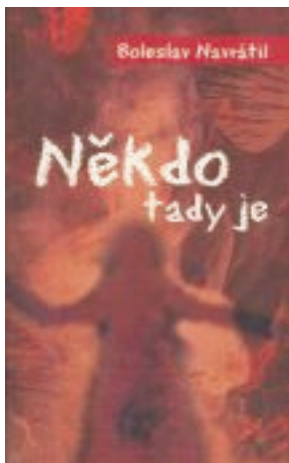

Nové Svobody a stal se postupně kopáčem, seřizovačem, dispečerem a nakonec i vedoucím výroby družstva Zlatník v Ostravě. Postupoval pomalu, ale jeho vůle stále něco dělat byla silná.

Po roce 1989 se opět chopil pera a později počítače. Nyní je také tím důchodcem, alias seniorem, což u mnoha nedozrálých mladíků vyvolává při nejmenším mrazení v zádech. "Co ten tu ještě dělá", myslí si. Ale Slávek, jak ho všichni nazýváme, k tomu říká: „Když je člověk starý, neznámá to, že je i hloupý. Za léta života a v různých zaměstnáních získal neocenitelné zkušenosti, které by bylo škoda neuplatnit. Je to totiž nashromážděné bohatství..."

A tak se toho všeho rozhodl Slávek využít. Prostě dělá to, co mu jde nejlépe a co ho těší. Má na to tu cennou věc-čas. Píše. První knížka na sebe nenechala dlouho čekat. Jsou to povídky, které nesou název "Cesta slepého koně". Čekala sice na své vydání dlouhých třicet let, ale dočkala se díky mecenáši, který se vrátil z emigrace.

Další kniha povídek "Někdo tady je" vyšla v roce 2001. Následovala řada reportáží, které možná znáte ze stránek Deníku moravskoslezského. Na paškál si bere Slávek svou milou Ostravu, píše o jejích zajímavých zákoutích, architektuře i lidech. Určitě to bere zodpovědně a ještě si k tomu vše dokumentuje fotkami. Ví kam sáhnout pro fakta, navštěvuje archívy, knihovny, známé lidi. Jako žurnalista prostě ví, jak na to. Naučil se pracovat s moderní technikou, kamarádí se s počítačem, který je mu při psaní velkým pomocníkem. Později Slávek Navrátil napsal další knížku povídek "Trpaslíci ve vysoké trávě" a konečně se také dostal k tématu, na které se doslova těšil několik let.

Je totiž připravena kniha s titulem "OSTRAVA", ve které je zachycena celá její historie. Obsahuje na dvě stovky historických snímků i z doby, kdy byl vynalezen fotoaparát. Představují se tady ulice z konce 19. století, ale také po první světové válce, z okupace v roce 1945 i pozdější. Ale abychom nezapomněli na další knihu, kterou ocení všichni, kdož mají rádi zlatavý mok. Je z prostředí pivovarů „Ostravské pivovarnictví".

Tak vidíte, je tady další návod, že důchodový věk nemusí být rozhodně nudný, šedý, bezútěšný. Jen trochu zapátrat sami v sobě, zda tam nemáme ukryty nějaké dovednosti. A pak? Vůbec se nestydět je dát na odiv, možná i na pranýř svých známých. Vždyť každé nové ráno je krásné a tak pro ně stojí za to něco udělat. Boleslav Navrátil, náš žurnalistický kolega, je toho živým důkazem.

Hana Kuchařová

Richard Sobotka: Čisté vody pramen nakladatelství Montanex, 2009

Čisté vody pramen vytryskl dne 23. července 2009 v Janáčkově síni MěÚ ve Frýdlantě nad Ostravicí. Jde o životní příběh Františky Pituchové (1928), básničky, lidové vypravěčky a výtvarnice. Původní záměr Richarda Sobotky napsat o známé a oblíbené tětce Fance článek či rozhovor vyústil v napsání poutavé a obsáhlé knihy.

V horkém letním dni ji pokřtili starosta Frýdlantu n. O. Jiří Mořkovský, starostka Lhotky Růžena Kopčáková, starostka Starých Hamer Eva Tořová, nakladatel Aleš Rett a tětka Fanka osobně. Po slavnostním křtu proběhla autogramiáda. Podepisování Richarda Sobotky i Františky Pituchové bylo příjemným setkáním autora a básničky s řadou známých, se kterými mohli prohodit pár slov. K tomu všemu hráli Kotci, oblíbená tětuščina cimbállovka.

Podpis za podpisem při autogramiádě rozdávala paní Františka Pituchová a autor Richard Sobotka...

Knížka je v informačních centrech. Prostřednictvím internetu je možno si ji objednat na stránkách www.vsechnyknihy.cz. Pro milovníky regionální literatury to bude jistě velmi zajímavé čtení. (pž)

Z historie dolů v Ostravě

Důl Žofie dostal název podle manželky

Důl Žofie byl založen v r. 1871 těžířstvem Kamenouhelné doly Orlová Lazy. Nazván byl podle manželky společníka těžířstva Davida rytíře von Guttmanna a vznikl v kutacím prostoru J. Zwierziny, který byl využíván pro kutací práce již od r. 1842. Těžní jáma č. 1 se začala hloubit v r. 1871 a postupně dosáhla konečné hloubky 719 m.

Další jáma (neutrální) se začala hloubit také v roce 1871 a dosáhla konečné hloubky 805,2 m. Výdušná jáma č. 2 se hloubila od r. 1931 a byla ukončena v hloubce 492,1 m. V r. 1937 byl vyražen z povrchu úpadní překop pod úhlem 22 stupňů a délce 231 m.

Uhlí se těžilo převážně ze slojí o dobývacích mocnostech 65 - 500 cm. Sloje byly vesměs strmého uložení, které se vyznačovaly výraznou náchylností k samovznícení.

V těžní jámě byl instalován parní těžní stroj o výkonu 400 Ks a rychlosti 12 m/sec. Druhý těžní stroj měl elektrický motor o výkonu 1700 kW. Pravidelná těžba začala v roce 1874. O pět let později bylo v dole instalováno parní čerpadlo na čerpání důlní vody. Bylo to první parní čerpadlo na dolech OKR.

Ještě předtím byl v roce 1877 vydán z bezpečnostních důvodů v celém revíru zákaz vypalování metanu. Vypalování metanu bylo velmi nebezpečné a způsobovalo mnoho požárů. Zákaz platil pro všechny doly v revíru. Velkým přínosem pro plynulý odbyt uhlí bylo v roce 1902 vybudování železniční vlečky

Dne 14. října 1920 při výbuchu třaskavých plynů zahynuli dva havíři a čtyři havíři byli těžce zraněni. V roce 1931 bylo zahájeno hloubení "Plavíci jámy", která se stala jámou výdušnou a později i jámou vtažnou. Dosáhla hloubky 491,1 m a byla zasypána v průběhu roku 1998.

Polská armáda vstoupila do Petřvaldu v roce 1938 a o rok později okupovali Těšínsko nacisté. V roce 1945 byl důl znárodněn a začleněn do n.p. Ostravsko - karvinské doly. Dne 1. ledna 1963 se spojil Důl Žofie s Dolem Československý pionýr a k 1. lednu 1970 byl připojen k Dolu Julius Fučík jako závod č. 5.

Těžba na Dole Žofie byla ukončena v roce 1994 a o čtyři roky později byly zasypány Plavíci i Větrní jáma.

Pro ochranu karvinské dílčí pánve před přítoky důlních vod ze zatápěných dolů byl vybudován na Dole Žofie čerpací systém. Na 8. patře dolu v hloubce 580 m jsou instalována tři čerpadla o výkonu 75 litrů/sec. a výtlačné výšce 630 m.

Se zatápěním dolu bylo započato 29.5.1999 a čerpání se zahájilo v říjnu 2001. Roční množství čerpané vody činí 1,2 mil. kubických metrů. Důlní voda je odváděna potrubím o průměru 300 mm do Petřvaldské stružky.

Čerpání důlních vod je časově omezeno dobýváním černého uhlí v karvinské části revíru a předpoklad čerpání na Dole Žofie je do roku 2032.

Pro zaměstnance byly postaveny dělnické kolonie - Klášterní (1882-1908), Halfarova (1911 až 1913) a Stankušova (1900 - 1906), ve kterých bylo celkem 70 domů.

Důl Evžen dostal název podle zakladatele

Důl Evžen měl původní název Jakub. Před založením tohoto dolu se od 30. let 19. století prováděly kutací práce. Celkem bylo vyhloubeno 22 kutacích jam a nejvýznamnější byla jáma Bedřich z roku 1835. Mělké dobývání mělo malý efekt a velké potíže s čerpáním důlní vody. Těžní jáma Evžen pro hlubinu těžbu se začala hloubit v roce 1868, výdušná jáma Marianka v roce 1878 a druhá výdušná jáma Jan v roce 1885. Název Důl Evžen (Eugen) je od roku 1880 podle zakladatele hraběte Eugena Larische - Mönnicha. Název výdušné jámy Marianka je podle jména jeho manželky.

Na těžní jámě byl instalován parní těžní stroj, který vyrobily Vítkovické železárny. Klece byly pro čtyři důlní vozíky. Uhlí se převážně těžilo ze slojí o mocnostech 55 - 180 cm. Pro svoz uhlí se v dole od roku 1868 používali dva koně. Byl to první důl v revíru, který použil pro důlní dopravu koně. Vytěžené uhlí bylo dopravováno povrchovou lanovkou dlouhou 80 m do úpravny dolu. Důl měl vlastní elektrárnu o celkovém výkonu 2040 kW.

Odvodnění dolu bylo zajišťováno

třemi vysokotlakými čerpadly na elektrický pohon, z nichž největší vyčerpalo 3000 litrů důlní vody za minutu.

Velkým přínosem pro odbyt uhlí bylo v roce 1887 připojení železniční vlečky na košicko-bohumínskou dráhu. V letech 1932 - 33 postavil důl velkou briketárnu, která však byla na rozkaz nacistů v roce 1943 demontována a odvezena do Doněcka v SSSR, odkud se již nevrátila. K velké rekonstrukci úpravny z roku 1914 došlo v roce 1934. V roce 1939 přešel Důl Evžen pod správu Severní dráhy Ferdinandovy. Po druhé světové válce byl důl znárodněn a od 1.1.1946 začleněn do národního podniku Ostravsko-karvinské doly. K přejmenování na Důl Československý pionýr došlo 13. září 1952. 1. ledna 1955 byl důl přičleněn k Dolu Václav za účelem společné rekonstrukce a modernizace. K jejímu dokončení však nedošlo. Současně se stal závodem č. 2 národního podniku Důl Čs. pionýr. Koncem padesátých let se v dole zkoušel brázdící stroj Eickhoff a uhelný pluh Löbe ve sloji Gabriela. Dobývání pluhů se pro velkou tvrdost uhlí neosvědčily.

29.6.1917 došlo při špatné manipulaci s důlní lampou k výbuchu třaskavých plynů. Zahynulo deset horníků a dva byli těžce zraněni.

Důl Čs. pionýr ukončil činnost v roce 1972. Těžní jáma s konečnou hloubkou 626 m, výdušná jáma Marianka s konečnou hloubkou 225 m a výdušná jáma Jan s konečnou hloubkou 403 m byly zasypány o rok později.

Za dobu svého trvání vytěžil Důl Evžen 23,803 mil. tun kvalitního černého uhlí. Nejvyšší roční těžby bylo dosaženo v letech

1942 - 560 tis. tun a v roce 1963 - 559 tis. tun.

Organizačně byl Důl Čs. pionýr začleněn do karvinské části revíru, ale od všech karvinských dolů se výrazně lišil svými úložnými podmínkami slojí. Dobýval jak nízké ležmé, strmé i polostrmé sloje ostravského souvrství, tak i mocné sloje karvinského souvrství. Pro své zaměstnance postavil v letech 1866 až 1924 dělnické kolonie, které měly celkem 73 domů.

Vítězslav Hettenberger

Cyklus koncertů „Čtvero ročních období“ PODZIM

Pátek 11. 9. v 19:00 hod., Opava
Kaple Povýšení sv. Kříže (Matiční ul.)
 Stadlerovo klarinetové kvarteto, Martin Gurbaľ - bas

Program: A. Dvořák - Biblické písně, J. S. Bach, A. Pärt, T. Albinoni, C. Franck aj
 Ve spolupráci s Uměleckou agenturou Karel Kostera

Sobota 12. 9. v 18:00 hod.

Ostrava - Svinov, kostel Krista Krále
 Stadlerovo klarinetové kvarteto, Martin Gurbaľ - bas

Program: A. Dvořák - Biblické písně, J. S. Bach, A. Pärt, T. Albinoni, C. Franck aj.
 Vstupné: 60 Kč / děti zdarma

Sobota 12. 9. v 18:00 hod., Petřvald
kostel sv. Jindřicha

Jan Kvapil - zobcové flétny,
 Jan Čižmář - loutna

Program: „Orpheus Britannicus“ hudba v Anglii 17. a 18. století

Vstupné: 60 Kč / děti zdarma

Neděle 13. 9. v 15:00 hod., Kozlovice
kostel sv. Michaela archanděla

Jan Kvapil - zobcové flétny,
 Jan Čižmář - loutna

Program: „Orpheus Britannicus“ hudba v Anglii 17. a 18. století

Vstupné: dobrovolné

Neděle 13. 9. v 18:00 hod., Ostrava - Pustkovec,

kostel sv. Cyrila a Metoděje

Camerata Janáček, Pavel Doleža - I umělecký vedoucí

Sólista: Igor Františák - klarinet

Program: J. Mysliveček, W. Kallick, F. Mendelssohn, S. Tanějev

Vstupné: 60 Kč / děti zdarma

Organizátorem cyklu koncertů je:

Svatováclavský hudební festival, o.s.
 Informace o jednotlivých koncertech a rezervace vstupenek:

Kancelář Svatováclavského hudebního festivalu, Šmeralova 6, 702 00 Moravská Ostrava; tel./fax: +420 596 203 616

e-mail: info@shf.cz www.shf4.cz

Pořádáno za finanční podpory Statutárního města Ostravy, Nadace OKD

DK města Ostravy, a.s.

Prostranství před Domem kultury města Ostravy, a.s.

11. 9. - 31. 10. 09 Sympozium prostorových forem Ostrava 2009. Meziinrodní kovářské symposium.

Organizátorem akce je SSUŠ AVE ART Ostrava.

Galerie v dolíku

3. 9. až 4. 10. 2009

Prolomení ticha - malby (vystavují klienti MENS SANA o. s., Centra psychosociální pomoci)

Návštěvní doba Galerie v dolíku:

Po - Pá od 8:00 do 18:00 hod.

Kulturní centrum Poruba, p. o.,
 Opavská 1118, O - Poruba

Muzeum Novojičínka

Kostel sv. Josefa při kapucinském klášteře ve Fulneku - do 25. září 2009

HODINKY S VODOTRYSKEM

Výstava Jana a Adama Součkových - malba kresba, grafika. Výstava Mgr. Art Radka Kovačiková - šperky
 Společná výstava výtvarných umělců. Dílo Adama Součka je ovlivněno historickými událostmi města Fulnek. Pracuje jako restaurátor významných historických objektů. Jan Souček byl členem Galerie Hollar v Praze.

středa 7. října 2009 v 17:00 hodin
 do 31. ledna 2010

KOMENSKÝ FILOZOF

Výstava je připomenutím J. A. Komenského jako filozofa a humanisty. Mezi širokou veřejností je známá pouze jeho činnost pedagogická. Ve Fulneku strávil svá nejkrásnější léta a proto přiblížíme jeho osobnost i jako "člověka".

"Vše na tomto světě lze napravit, ale jen jemným teplem lásky, neboť jinak je to nemožno."
 Ji. A. Komenský

PEKINGSKÁ OPERA SKLIDILA V ČÍNĚ NEOBÝKLÝ ÚSPĚCH

Výstava Čína - Zdeňka Sklenář probehla na jaře v Národní galerii Číny v Pekingu a slavila mimořádný úspěch. Výstavu navštívilo přes 90 tisíc návštěvníků. Mezi vystavovanými obrazy se mimo jiné vyjímala i Pekingská opera, která je majetkem Galerie výtvarného umění v Ostravě. Galerie je hrdá na to, že může ve svých sbírkách opatrovat jeden z unikátních obrazů umělce, který výrazně přesahuje hranice České republiky.

fragment obrazu

Zdeněk Sklenář (1910-1986) byl významným solitérem českého výtvarného umění 20. století. Jeho tvorba byla zcela osobitá. Tvořil samostatně, nikdy nebyl součástí žádných tvůrčích skupin. Význam jeho díla a přínos pro Čínu objevil profesor Fan Ti'an, ředitel Národní galerie Číny v Pekingu.

„Zajímám se o umělecké osobnosti ze zahraničí, které vstoupily do kontextu s Čínou. Při návštěvě Prahy jsem se seznámil s dílem Zdeňka Sklenáře a byl jsem ohromen množstvím jeho prací spjatých s Čínou a čínským uměním,“ sdělil Fan Ti'an. Výstava Čína Zdeňka Sklenáře představila poprvé v historii soubor téměř 400 originálů významného českého malíře, ilustrátora, grafika a pedagoga.

Výstavní sály GVUO jsou otevřeny:

úterý - neděle od 10.00 do 13.00
 a od 13.30 do 18.00 hod.

galerie G

Přijměte srdečné pozvání na výstavu

Jan Barnet - fotografie

Vernisáž: 8. září 2009 v 17.00 h

Program: Jarmila Zálesná, operní pěvkyně
 NDM Ostrava; Tomáš Hruška, zpěv;
 O. Šmídová - klavír; O. Zemánek - housle

Průvodní slovo: Ladislav Vavřík, fotograf

galerie G, Centrum středního období, kulturní centrum po obnově
 Čajkova ul. Ostrava-Záhoř, 7. patro, tel. 599 527 593,
 mobil: 731 534 002, www.ostrava.centrum.cz

pondělí-pátek od 8.00 do 18.00 h, výstava pořádá do 30. 10. 2009

Valašský vojvoda vystoupil v Jordánsku

Soubor Valašský vojvoda z Kozlovic obdržel od jordánského ministra kultury Dr. Sabri Rbeihata pozvání k účasti na festivalu "JORDAN FESTIVAL". Pořadatelem festivalu bylo jordánské Ministerstvo kultury. Soubor se tohoto festivalu zúčastnil v období od 29.7. do 8.8.2009.

Během festivalového maratónu se představili účinkující z 25 států Latinské Ameriky, Evropy, Arábie a Asie. Soubor Valašský vojvoda se v rámci festivalu prezentoval 90minutovými vystoupeními a představil se v pěti velkých městech Jordánska.

Městské muzeum Krnov

Výstavní síň - Zacpalova 1

do 30. listopadu

HISTORIE POLICIE A ČETNICTVA

Expozice historických uniforem československé a české policie doplněná o současné uniformy zahraničních bezpečnostních složek.

5. září - 4. října

KLÁRA ADAMOVÁ
keramika

LEO BUREŠ

(makrofotografie)

Vernisáž výstavy v pátek 4. září v 17:00 hodin

Výstavní síň otevřena:

Úterý - neděle: 9:00 - 17:00 hod.

Vstupné: 15 Kč, děti a studenti 10 Kč

DETEKY - Cyklus komorních koncertů v kostele sv. Václava v Ostravě

21. září 2009 v 19 hod.

Jž pátým rokem jsou v kostele sv. Václava, který je akusticky i prostorově k těmto účelům velmi vhodný pořádány komorní koncerty.

V první polovině večera po úvodu komorního orchestru zazní vokální duchovní hudba v podání mladé zpěvačky **Pavly Čichoňové**. V druhé polovině večera zazní **Čtvero ročních dob Antonia Vivaldiho**.

Dílo bude uvedeno scénicky jako baletní představení s doprovodem komorního orchestru a velkoplošnou projekcí obrazů. Výtvarnou stránku zajišťuje ostravský výtvarník **Dalibor Andryšek** jehož díla budou promítána na scénu a stanou se součástí uměleckého celku. Výtvarník se zabývá užitou grafikou, průmyslovým designem, grafickým řešením periodických tiskovin, plakátovou tvorbou, scénografií, fotografií a malbou.

Baletní choreografie se ujme **BcA. Martin Tomsa** - tanečník, choreograf, šéf baletu v Opavě. Po studiu na ostravské konzervatoři nastoupil do angažmá v baletním souboru ND v Praze, kde působil pod vedením Vlastimila Harapese deset sezón.

Na koncert jsou v prodeji vstupenky v cenách 90 až 300 Kč. Pro studenty, děti a důchodce je zvýhodněné vstupné 45 až 150 Kč. Pro držitele karty ZTP je vstup zdarma. Vstupenky jsou k dispozici v předprodeji Ostravského informačního servisu, v ústředním předprodeji ND moravskoslezského, v prodejně Portál na Kostelním náměstí a večer před koncertem v místě konání - kostele sv. Václava v Ostravě. ▼

Klub Fiducia

Od ledna 2009 do července 2009 uspořádal klub Fiducia více než 60 kulturních akcí - diskusních večerů, přednášek na OU, autorských čtení, křtů knih, přednášek o architektuře a historii, výstav současné české a slovenské malby, fotografických výstav.

Petr Placák, osobnost českého undergroundu, byl hostem Fiducie

Spisovatel, publicista a historik Petr Placák, který byl hostem klubu Fiducia, patřil v 80. letech mezi nejaktivnější představitele undergroundu a disentu. Jeho první próza Medorek, kterou napsal jako sotva dvacetiletý, kolovala v samizdatu a byla literární senzací. Placák patřil k nejznámějším mladým „radikálům“ byl autorem manifestu Českých dětí, organizoval demonstrace, tiskl letáky. Jeho činnost pochopitelně neušla oku Státní bezpečnosti. Z této doby mu zůstalo mnoho vzpomínek, ke kterým se nyní po 17 letech vrací ve své knize Fízl, jež získala v roce 2007 cenu Magnesia Litera.

Doprovodný program Colours of Ostrava - červenec 2009 věnovaný industriálnímu dědictví.

Akce měla mimořádný úspěch a z kapacitních důvodů nebylo možné uspokojit zájem obrovského množství zájemců, který se šplhal až k několika tisícovkám lidí. I přesto, že byla kapacita omezena, navštívilo doprovodné akce (projížďky, prohlídky Vítkovic a ateliéry) více než 600 lidí. Výstavu industriálních fotografií Jindřicha Štreita si ve Fiducii prohlédlo za 4 dny více než 2000 lidí.

SLUŽBY SOCIÁLNÍ PÉČE A JEJICH ROZDÍLY

Sociální službou je činnost, kterou zabezpečují poskytovatelé sociálních služeb na základě oprávnění dle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, s účinností od 1.1.2007. Sociální služby jsou poskytovány jednotlivcům, rodinám i skupinám obyvatel.

Často se setkáváme s klienty, kteří nerozlišují jednotlivé sociální služby, ani nemají přehled o aktuálních dávkách a příspěvcích, o které mohou žádat.

Následující informace by měly seniorům pomoci lépe se orientovat v druzích sociálních služeb.

OŠETŘOVATELSKÁ SLUŽBA

Ošetřovatelská služba je zpravidla poskytována všem osobám, jejichž situace vyžaduje odbornou zdravotní péči v domácím prostředí. Ošetřovatelskou péči provádí kvalifikované zdravotní sestry, speciálně školené pro domácí zdravotní péči, ve spolupráci s praktickými a odbornými lékaři. Sestry poskytují každému klientovi individuální péči dle ordinace lékaře a zdravotního stavu klienta.

Služba zahrnuje odbornou zdravotní péči. Je vyžádána ošetřujícím lékařem, je nedílnou součástí primární péče a navazuje na ambulantní a hospitalizační léčbu. Je orientována na podporu a udržení tělesného i duševního zdraví člověka všech věkových kategorií. V případě, že lékař ošetřovatelské služby nepředepíše, může si je klient objednat na vlastní žádost.

Služba je zajišťována zdravotními sestrami a fyzioterapeuty. Pokud je poskytována na základě doporučení ošetřujícího lékaře, je hrazena pojištěným klientům zdravotní pojišťovnou. Bez doporučení lékaře si klient hradí službu sám.

Služba může obsahovat:

- odběry biolog. materiálu, ošetřování stomií, katetrů, provádění cévkování, převazy a ošetření ran,
- aplikace injekcí a infuzí,
- pohybová terapie, rehabilitační ošetřovatelství, nácvik soběstačnosti, mobilizace, vertikalizace, nácvik chůze,
- měření fyziolog. funkcí (krevního tlaku, příjmu a výdeje tekutin, glykémie, EKG),
- prevence a léčba dekubitů (proleženin),
- příprava a podání léků,
- komplexní péče o ležícího pacienta.

ODLEHČOVACÍ SLUŽBA

Odlehčovací služba se také může nazývat sdílená či **respitní služba**. Význam slova respitní (respirium = oddech) již sám napovídá o účelu a smyslu služby, která má za cíl, **umožnit pečujícím osobám nezbytný odpočinek**. Je službou, která přebírá na přechodnou dobu péči za opatrovníky, kteří trvale pečují o osoby se sníženou soběstačností z důvodu věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení, a o které je jinak pečováno v jejich přirozeném sociálním prostředí. Služba je v podstatě péčí o pečující, jejímž cílem je usnadnit situaci pečujícím a poskytnout jim prostor pro načerpání nových sil a energie.

Služba má různé formy, probíhá ať už jako péče přímo v domácnosti, kdy pečující osobu nahradí profesionálové nebo probíhá krátkodobým umístěním daného člověka v nějakém pobytovém zařízení. Rodina tak může odjet na dovolenou, načerpat nové síly nebo např. provést stavební úpravy v domácnosti. Služba je využívána také v případě, kdy i pečující vyžaduje na určitou dobu hospitalizaci ve zdravotnickém zařízení. Často je tato služba nabízena i v rámci jiných druhů služeb.

Pro pečující rodiny služba zejména nabízí:

- úlevu od psychické a fyzické zátěže z trvalé péče,
- získání času na zotavenou, odpočinek a načerpání nových sil,
- získání volného času na kulturní, zájmovou a jinou činnost,
- příležitost vést plnohodnotný a aktivní život ve společnosti,
- zlepšení kvality života.

Pro osoby, o něž je pečováno znamená:

- předcházení sociální izolaci,
- navázání nových sociálních kontaktů,
- podporu zájmu o dění ve společnosti,
- podporu soběstačnosti, sebeobsluhy a nezávislosti na péči,
- možnost vést aktivní společenský život,
- oddálení nebo omezení potřeby trvalé ústavní péče.

Služba poskytuje tyto základní činnosti:

- pomoc při zvládnání běžných úkonů péče o vlastní osobu,
- pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu,
- poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy,
- poskytnutí ubytování v případě pobytové služby,
- zprostředkování kontaktu se společenským prostředím,
- sociálně terapeutické činnosti,
- pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí,
- výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti.

Služba je poskytována za úhradu, kterou lze taktéž, jako ostatní sociální služby, zajistit příspěvkem na péči.

Jednotlivé služby, které jsme v tomto a předcházejícím čísle časopisu uvedli, mohou být vzájemně kombinovány, stejně jako může probíhat souběž poskytování sociální služby s péčí v rodině. Klient se sám rozhoduje, které služby bude využívat a jak je bude kombinovat.

Mgr. Kateřina Dombková

Poradenské a informační centrum DCH

Puchmajerova 10 702 00 Ostrava

tel: 596 128 309 e-mail: poradna.dchoo@caritas.cz

Poradenské centrum můžete kontaktovat i telefonicky, e-mailem nebo jej můžete navštívit v tyto konzultační hodiny:

Po 9.00 - 12.00 (pro objednané)	13.00 - 16.00
Út 9.00 - 12.00	13.00 - 16.00 (pro objednané)
St 9.00 - 12.00	13.00 - 16,30
Čt 9.00 - 12.00	
Pá zavřeno	

Poslední uživatel je přijímán 30min před koncem konzultačních hodin. Poradenské a informační centrum se věnuje lidem, kteří se ocitli v nouzi nebo řeší jakoukoli problémovou situaci, kterou nejsou schopni zvládnout vlastními silami.

Abri-Flex

...vrátí Vám pocit svobody

ABENA®

• ABRI - FLEX

navlékací prodyšné plenkové kalhotky

Plenkové kalhotky pro dospělé, vhodné pro střední i těžké případy inkontinence, především u chodících pacientů. Maximální komfort při používání. Není nutná následná fixace.

**Výhodná
cena!**

www.abena.cz

Lidový řezbář Josef Maceček z Bučkového na Horní Bečvě deset let vyřezává ptáčky

Pan Josef Maceček (nar. 1938) pochází ze samoty na Janinově Louce na Horní Bečvě. Z usedlosti v nadmořské výšce kolem 900 m bylo všude daleko, nevedla tam cesta ani elektřina. Po roce 1960 si Macečkovi koupili starší domek v Bučkovém, odtud je k nejbližší zastávce autobusu jen čtvrthodinka chůze po pěkném asfaltu.

Od nejútlejšího dětství je Josef Maceček obklopen přírodou. I když 40 let pracoval v MEZ Frenštát pod Radhoštěm u lisu, vracel se k přírodě výtvarným projevem, maloval pro přátele podle předlohy olejové obrazy. "Maloval jsem od malého kluka," říká pan Maceček. "Ve škole jsem měl z kreslení vždycky jedničku.

Hodně mi dal učitel František Maliňák ze Zašové, když k notám písniček, které jsme zpívali, nakreslil obrázky Valachů a Valašek. Později jsem se ve Frenštátě kamarádil s malíři amatéry, ti mne zasvětili do výtvarného kumštu.

Kromě obrázků jsem maloval také talíře, obnovoval malbu soch, betlémů, kreslil obrázky do pamětní knihy obecního úřadu Horní Bečva. Nakonec jsem musel malování nechat, protože terpentýn mi dráždil spojivky očí."

Pan Josef Maceček nezůstal dlouho nečinný, coby důchodce se pustil do vyřezávání ptáčků. V jeho dílničce je všechno, co poletuje po valašských horách - sýkory, tuhýci, stehlíci, konipasi, ale také sojky, strakapoudi i exotičtí ptáci.

"Už jsem jich udělal přes tisíc," říká. Všichni se rozletěli do světa. Jako materiál používá lipové dřevo. Řez se provádí zásadně po letech, aby výsledná figura byla pevná. Barvy vodové a tempéry, konečná úprava matný lak. Nožky z drátku. Větvička buková nebo lísková, kůra se neloupá, je pevná. Podnožka z lípy. "Nikdy předtím jsem nepracoval se dřevem, až v důchodu," vysvětluje pan Josef Maceček.

"Mám spoustu knížek o ptácích. Vyřezávám je ve skutečné velikosti, aby barvy odpovídaly. Jak přidělovat nožky mi zase poradil jeden šikovný řezbář, to byl opravdu problém, aby dobře držely. A dělat ptáčkům natočené hlavy, aby vypadali jako v pohybu. Nic nepřikrašluji. Lidem se zamlouvá, že dělám poctivě, tak, jak je to v přírodě.

Vyřezávání ptáčků je jednodušší než řezat postavy. Nebo třeba ovečky, kde musí být dřevo z mladé lípy, měkkí, aby bylo možné vlnu nožičkem pěkně vypracovat. Ale zase tak jednoduché to není. Někteří řezbáři zkoušeli dělat podle mne, ale ztroskotali na malbě. Neuměli namíchat barvy. Já, když jsem předtím maloval obrazy, mám v tom praxi. Umím namíchat barvy. Třeba sýkorka, aby měla přirozenou barvu, musí se použít žlutá, hnědá, černá - až má barva ten správný odstín. Na to matný lak, to se nesmí blyštět. Potřebuje to zkrátka svoje."

K řezání používá pan Maceček kolem deseti nožičků a dlátek. K malbě dvě krabice barev, několik širokých hrnků zaplněných štětci. V další krabici jsou připraveny polotovary k dokončení řezby a vymalování. Na dvorku pod stříškou se suší lipové dřevo. Hotoví ptáčci, zavěšení v malé dílničce na bílé stěně se zájmem pozorují, jak k jejich hejnu přibývají další.

Pan Maceček spolupracuje také s Valašským muzeem v přírodě, předvádí své umění na řezbářských dnech, na dnech řemesel a také během jarmarků. Příliš dlouho se v jeho v dílničce žádný z dřevěných zpěváků neohřeje. Stále se rozletají z Bučkového široko daleko. Vydávají svědectví o tom, že je na Valašsku člověk, který svým kumštem vnáší přírodu až do domovů.

Text a foto: Richard Sobotka

Seniorský věk není handicap!

Někdy se v naší společnosti setkáváme s názorem, že senioři a zdravotně spotížení patří do „starého železa“. Jsou jakýmsi lidským odloženým zbožím. Naštěstí tento názor u nás nepřevažuje a máme celostátní důchodcovskou organizaci Radu seniorů ČR, která zastřešuje více než čtvrt milionu členů. Letos v červnu měla v Praze svůj I. sjezd.

I v Ostravě se setkáváme se vstřícným vztahem, porozuměním a podporou jak u primátora města, kde vznikl poradní sbor seniorů a existuje již pátý rok, tak u hejtmána Moravskoslezského kraje, kde je v jednání vytvoření Krajské rady seniorů.

Na Ostrčilově ulici v Ostravě existuje regionální pracoviště Rady seniorů. Zde funguje bezplatná poradna pro seniory ve věcech sociálních, právních, bytových. Poskytují se zde informace a pomoc při zajišťování slev při pojišťování domácností, nemovitostí, dodávkách plynu, elektřiny a vyřizování žádostí o státní dotace „Zelená úsporám“.

Naše Koordinační rada pořádá setkání s významnými představiteli města a kraje v ostravském klubu Atlantik. Zajímavé jsou akce v Domě knihy LibreX, které jsou svou výjimečností předmětem našeho zájmu, vernisáže ve výtvarných síních galerií a dalších zařízeních našeho města.

Ostravský rozhlas každou neděli v 9:30hod. věnuje problematice seniorů půlhodinu v relaci Seniorklub. V Minikině na Kostelní ulici vzniklo zásluhou dramaturga v. Šmehlíka Senior Kino, které uvádí pro seniory premiérové filmy za zvýhodněné vstupné. Také Janáčkova filharmonie Ostrava poskytuje na koncerty pro seniory podstatné slevy, ND Moravskoslezské dokonce generálky představení - vždy v pátek v 10:00 hod. za jednotnou cenu 60 Kč.

Naše Koordinační rada zastřešuje již devátý rok řadu seniorských organizací. Úzce spolupracuje s Radou seniorů ČR, Asociací důchodců a Svazem důchodců ČR.

V rámci letošního Mezinárodního dne seniorů se koná dne 26. září v době od 9:00 do 13:00 hod. prohlídka Ostravského muzea. Odpoledne od 14:00 hod. pak pod záštitou hejtmána Moravskoslezského kraje se v zámětku v Ostravě - Porubě koná Krajský den seniorů s kulturním programem.

Pro všechny seniorské organizace nabízíme účast na pravidelných měsíčních poradách, které se konají v Klubu seniorů, Na Jízdárně 18, Ostrava (za Krajským úřadem). Naší aktivitou vytváříme ten nejlepší recept proti stáří, které nemusí být ten bolestný a smutný závěr života.

Ing. Lubomír Pásek

Koordinační rada seniorů a zdrav. postižených

Ostravské příchody

V minulém čísle jsme vás informovali o zajímavém projektu Ostrava 2015, který chce město Ostravu přivést k titulu Evropské hlavní město kultury v roce 2015. Jedna z dílčích částí nese název - Ostravské příchody. V ní se obrací na Ostravany s výzvou, aby popsali své vlastní kořeny či kořeny svých předků.

Máte jedinečnou možnost zapojit se do tohoto snažení a napsat svůj příběh. Popište okolnosti a důvody, které vás přivedly do Ostravy. Můžete se opřít např. o následující otázky: Odkud pocházíte? Kdy jste se do Ostravy přistěhovali a proč? Jak jste si v novém prostředí zvykali? Kde jste po příchodu do Ostravy pracovali? V jaké části Ostravy jste tehdy bydleli? Jak vypadalo město v době vašeho příchodu a jak se od té doby změnilo? Jak na vás město působilo? Co se vám v Ostravě líbilo a co ne? Jak vypadalo místo, kde žijete, v době vašeho příchodu? V čem se lišilo od místa, které jste opustili? Na co jste si těžko zvykali? S jakými problémy jste se potýkali? Jak se vám v Ostravě žilo tehdy a jak dnes? Našli jste tu přátele, životní partnery? Co jste od Ostravy očekávali? Naplnila se vaše očekávání? Vrátili byste se zpět na místo odkud pocházíte? Ano? Ne? Proč? Litujete toho, že žijete v Ostravě? Ano? Ne? Proč? Jaká je vaše nejsilnější vzpomínka spojená s Ostravou? Je Ostrava kulturní město? Ano? Ne? Proč?

Příběhy zasílejte na:

Marina Feltlová,
koordinátorka projektu Ostrava 2015
Ostrčilova 4, 729 30 Ostrava
E-mail: marina.feltlova@ostrava2015.cz

Do jednoho příběhu se teď s námi přeneste. Další zajímavé příběhy si můžete přečíst na: www.ostrava2015.cz

Stala jsem se Ostravákem díky omylu

Pocházím z Vrchlabí. Vyrosla jsem na předměstí, mezi poli a loukami, odmala jsem jezdila na lyžích. Stačilo vyběhnout z domu a nasadit běžky, popř. dojet „městskou dopravou“ na sjezdovku. V roce 1971 jsem začala studovat na olomoucké univerzitě učitelství pro střední školy (češtinu a ruštinu) a netušila, co z toho vzejde. Na počátku druhého ročníku jsme přibírali jako obvykle do našeho rusistického cechu nové prváky a přimotali se nám k tomu nějakí psychologové - tedy studenti psychologie, která s naší katedrou sousedila. Jeden z nich mi padl do oka a můj osud byl zpečetěn...

Můj vyvolený končil o rok dřív než já a podařilo se mu získat místo v Ostravě, kde nutně potřebovali psychologa na elokované pracoviště. Přišel sice o poslední prázdniny, ale věděl, že po skončení roční vojny má kam nastoupit. Měla jsem ještě rok na to, abych si místo v Ostravě sehnala taky. Už to vypadalo, že se budu muset vrátit do východních Čech, ale nakonec se objevila nabídka: dvouletý zástup za mateřskou dovolenou na střední zahradnické škole, aprobace čeština a tělesná výchova

S tělocvikem jsem sice neměla nikdy nic společného, ale čeština byla mým druhým aprobačním předmětem. Byla jsem první, kdo se na výše zmíněnou školu dostavil, a tak mě vzali. Stal se ze mě na deset let tělocvikář, učila jsem nejen češtinu, ale i ruštinu, dokonce si mě „nechali“ i po oněch dvou letech a přestěhovali mě spolu s půlkou školy do Klimkovic, kde jsem učila dalších deset let na zahradnickém učilišti.

Díky tomu jsem v dané době znala skoro všechny městské zahradníky a prodavačky v květinářství. A ještě k tomu přijetí. Dodnes mi připadá pikantní, že jsem nastoupila za mladého muže, který musel nastoupit na roční vojenskou službu, nikoliv za mladou matku. Kdo to tehdy popletl, nevím, ale ze mě se díky tomuto omylu stala „Ostravačka“.

Celý rok a půl jsme žili v Přívoze na železniční ubytovně, všude kolem snědí obyvatelé, kteří mě dennodenně obtěžovali - tu mi toužili hádat z ruky, tu somrovali peníze. Bála jsem se málem sama vylézt ven.

Všude špína, mastný černý prach, bandy špinavých dětí. Po ránu jsem u svinovského nádraží potkávala opilé havíře s černýma očima. Psal se rok 1976... Lákalo mě ale, že je tady plno obchodů - poměrně dobře zásobených oproti jiným městům, kina, divadla, ale děsila mne i spousta divných vulgárních lidí - ta vulgarita mi vadí dodnes, ta tu zůstala. Ani na konci světa - tak jsem si připadala po přestěhování do Ostravy - Poruby - to zpočátku nebylo lehké.

U nás byla doma spousta Němců a turistů, tady jste potkali tak maximálně sovětského důstojníka s manželkou. Němčinu jsem snad dvacet let nepoužila. Hned od začátku mi pomohlo, že se spolu s námi do Ostravy nastěhovali naši přátelé ze školy. Dostali byt kousek od nás ve stejném porubském obvodu. Navzájem jsme si pomáhali a kamarádily se i naše děti. Přestože Ostrava byla dlouho městem špíny a prachu, dnes se stala především městem zeleně - té je někdy až moc, takže ji město nestačí udržovat tak dokonale, jak by měla být, ale pohled seshora je krásný. Vyčistil se vzduch, jen ten prach zůstal. Aspoň v Porubě nás nestraší smogová rána tolik jako dřív.

A moje nejsilnější vzpomínka na starou Ostravu? Barevné čmoudíky, které jsem uviděla z lůžkového rychlíku, když jsem poprvé v životě projížděla Ostravou směr východ. Vlak zastavil a já se chtěla podívat, kde jsme, odhrnula jsem záclonku a zůstala jsem „štajf“. Ale, když se mě někdo dneska zeptá, jestli jsem Vrchlábák - protože prý stále mluvím „česky“, nebo Ostravák, odpovím, že jsem sice hrdá na to, že pocházím z Vrchlabí, ale dnes se cítím být Ostravákem a budu se za své město všude hrdě bít.

Jaroslava Indrová, původem z Vrchlabí

Výzva občanům: VÝSTAVA „OSTRAVA ?“

Pro velkou výstavu o Ostravě hledáme zajímavé **obrazy, fotografie, grafiky, sošky, ale i kuriozity, knihy, fotografie, pohlednice, časopisy, známky, oděvní design a veškeré další zajímavé výtvarné předměty umělecké a užité hodnoty, které souvisejí s životem a prací v našem městě.**

Pokud nám můžete pomoci a tato díla nám ukázat, případně i zapůjčit, kontaktujte nás telefonicky na 596 110 523, pište na e-mail info@ostrava2015.cz nebo adresu Ostrava 2015, 28.října 23, 702 00 Ostrava. Děkujeme za vaši spolupráci.

První spalovna v kraji má šanci na dotace z EU

Přibližně 30 milionů tun odpadu vzniká ročně v České republice a jedna sedmina z toho je komunální odpad, se kterým je nejvíce starostí. V příštím roce a nejspíš ani v roce 2013 nesplníme směrnici EU o omezení skládkovaných odpadů od obyvatel, což by mohlo znamenat sankce a zvýšení cen za odvoz odpadu z domácností. K řešení této situace má pomoci krajské integrované centrum (KIC) na energetické využití odpadu, jehož výstavba se chystá v areálu bývalého dolu Barbora v Karvině.

„Jedním z hlavních efektů tohoto zařízení bude částečná náhrada klasického teplárenského zdroje, který spaluje černé uhlí a zásobuje teplem Karvinou i Havířov,“ říká náměstek hejtmána Moravskoslezského kraje Miroslav Novák. „Emisní parametry této spalovny jsou mnohonásobně přísnější než u klasických tepláren, takže dojde ke snížení celkového množství znečišťujících látek v lokalitě. Tento zdroj produkuje emise zhruba na úrovni plynové kotelny a je obecně považován za nejšetrnější k životnímu prostředí.“

Kapacita karvinské spalovny se plánuje na 192 tisíc tun - jen pro zajímavost, v centru Vídně stojí stejné zařízení, které ročně energeticky zpracuje 250 tisíc tun odpadu. „Zároveň je u vídeňské spalovny výhodné napojení na distribuční síť, což bychom chtěli využít i u nás,“ doplňuje Miroslav Novák, jenž je současně předsedou komise pro životní prostředí Rady Asociace krajů ČR. „Do tohoto projektu je mimo kraj zapojeno i pět velkých měst: Ostrava, Karviná, Frýdek Místek, Opava a Havířov.“

Zařízení pro energetické využívání odpadu však mají v České republice všeobecně špatnou pověst...

„Tyto fámy a mýty vznikají jen díky neinformovanosti. Proto bychom rádi dostatečnou osvětou těmto fámám předešli,“ uvádí Miroslav Novák a pokračuje: „Spálením odpadu zcela jistě vznikají znečišťující i nebezpečné látky. Podobné či stejné látky se však uvolňují i u nás doma, ať již z kamen, z motorů aut, nebo při táboráku. Rozdíl je v tom, že ve spalovně jsou tyto látky doslova nepřetržitě kontrolovány a zachycovány vysoce výkonnými aparáty.“ Stavba první spalovny odpadu na severu Moravy si vyžádá zhruba pět miliard korun a má šanci získat dotaci z Evropské unie. „Toto zařízení si navíc na splátky úvěru vydělá prodejem tepla a elektrické energie i příjmem plateb za zpracování odpadů,“ uzavírá Miroslav Novák.

Jiří Muladi

Poslanec Jiří Carbol:

Lékařská fakulta by kraji prospěla

Zhruba před rokem ujišťoval veřejnost (mimo jiné i na stránkách SeniorTipu), že udělá vše pro to, aby systém zdravotnictví v našem kraji a systém spádových nemocnic zůstal v původním rozsahu. A hlavně, aby fakultní nemocnice v Ostravě zůstala státní. Splnění tohoto slibu nebylo pro poslance Jiřího Carbola nijak jednoduché...

„Těžké bylo, zastavit nedomyšlené kroky, které vedly k plošné privatizaci zdravotnictví,“ říká. „Reforma by poškodila jak pacienty, tak i lékaře. Potěšila by jen majitele zdravotnických řetězců a privatizovaných pojišťoven a její následky by se jen těžko napravovaly. Ale přiznávám a jsem rád, že boj o fakultní nemocnice se nám podařilo vyhrát jen díky velké podpoře veřejnosti. Nebyla to pouze moje zásluha.“

Proč tehdy měly hazardní reformní kroky ministerstva zdravotnictví tak dlouho v parlamentě zelenou?

„Nahrával tomu fakt, že reforma zdravotnictví je nutná, vyplývá z rostoucích cen odborných výkonů, vyšetření, léků a také nového přístrojového vybavení. Musíme proto hledat cesty k lepšímu využití peněz ve zdravotnictví a k navýšení jejich objemu. Ovšem veřejné zdravotnictví není podle našeho názoru možno ponechat volnému trhu.“

„Nedomyšlená reforma tedy nebude. Ale kudy dál?“

„Systém zdravotní péče v našem kraji, včetně úrovně odborné péče, považuji za velmi dobrý. Podle toho, co jsem jako místopředseda zdravotního výboru Parlamentu měl možnost vidět v Evropě, dokonce tvrdím, že je zdravotnictví v kraji na slušné evropské úrovni. Reformu však určitě nespojujeme s nesystémovou plošnou privatizací zdravotnictví, tedy s privatizací fakultních nemocnic a zdravotních pojišťoven. Co je v kraji skutečně potřebné, to je vznik lékařské fakulty na Ostravské univerzitě, propojené s Fakultní nemocnicí. Náš kraj, který je co do počtu obyvatel v zemi největší, by se tak stal v podstatě soběstačným i po této odborné stránce.“

Myslíte si, že je tu lékařská fakulta opravdu nutná?

„Určitě - stačí si jen zjistit, kolik studentů z našeho kraje studuje na lékařských fakultách jinde. A věřte, že když studujete šest let v Praze a získáte tam zázemí, tak se jen těžko vrátíte. Navíc značné množství mladých lékařů odchází do ciziny a u nás potom chybí. To jsou obecně známá fakta.“

Založit lékařskou fakultu je ale běh na dlouhou trať...

„V tomto případě ne. Jsem pevně přesvědčen, že první studenty může lékařská fakulta v Ostravě přivítat už v roce 2010. Před pěti lety, když jsem ještě jako náměstek hejtmána o lékařskou fakultu usiloval, bylo zřejmé, že náš kraj a oblast slovenského a polského příhraničí má o takový projekt zájem. A v posledních dvou letech udělalo v té věci vedení Ostravské univerzity velký kus práce. Navíc současná ministryně zdravotnictví nemá proti našemu záměru žádné výhrady.“

Takže Vás čtenáři SeniorTipu mohou opět vzít za slovo?

„Za sebe v tom udělám, co budu moci. Ale čtenáři se na mne mohou obrátit kdykoli, nemusejí rok čekat a nemusí to být pouze o téma založení lékařské fakulty v kraji. Ti, kteří se se mnou osobně neseťkají, mohou použít například kontakt na e-mailové adrese: carbolj@psp.cz“

Jiří Muladi

Senioři přijďte mezi nás

Pokud chcete být informováni o záležitostech prospěšných pro život seniorů a zdravotně postižených, přidejte se k nám. Schůzky koordinační rady se konají v Ostravě, Na

Jízdárně 18 (za krajským úřadem) a to každý měsíc. Další schůzky jsou 30.9.; 27.10.; 25.11. a 16.12. 2009

Ing. Lubomír Pásek, předseda Koordinační rady seniorů a zdravotně postižených Ostrava. (Tel.596 632 772)

U nás v klubu...

Do klubu seniorů, na ulici Studentská, Havířov - Podlesí již chodím více než pět let. Ovšem, nyní, když k nám do klubu nastoupil pan Jiří Jedlička stala se převeliká změna. Důkazem toho je i to, že do klubu chodí více členů. Proč?

Po Havířově se rozkřiklo jak je v klubu pod jeho vedením bohatý a zajímavý program. Na úterní setkávání je vždy dokonale připraven. Krásné jsou jeho básničky, které recituje, organizuje různé soutěže apod.

Vždy si pro každého najde čas, trpělivě vyslechne a nikoho neodmítne. Máme od pana Jedličky široký přehled o tom co se týká kultury, sportu, ale i dalšího co se děje kolem nás. V našem věku jsou takové informace důležité pro spokojenější a smysluplnější život seniorů.

Krátce řečeno, pan Jiří Jedlička je člověk na pravém místě. Je společenský, upřímný, skromný, vyrovnaný.

Proto mu ráda za všechny členy úterního setkávání pod jeho vedením děkuji za vše užitečné, co pro nás v dělá. Všichni v klubu mu přejeme pevné zdraví a dlouhá léta s námi.

Jarmila Müllerová
Havířov - město

Náš pozvánka

Členové Společnosti senior měli v prvním pololetí mnoho vyžití. Byli např. na vycházkách v Lázních Klimkovice, v Bělé na Hlučínsku. Pochvalovali si také zájezd na zámek v polské Pščině. Kroužek anglické konverzace si udělal výlet do Bohumína. I na podzim se mohou senioři těšit na další zajímavé akce. Jednou z nich bude např. zájezd do Kroměříže, různé klubové přednášky, vycházky a jiné aktivity, na které vás srdečně zveme. Možná vás některé z nich zaujmou a budou vám inspirací jak naložit s volným časem.

Po: 10:30-13:45 Konverzace v němčinském jazyce;

14:00 - 16:00 Klubové povídání

Út.: 9:00 - 11:00 Rukodělné práce

14:00 - 18:30 Kroužek bridže

St.: 12:30 - 13:30 Konverzace v anglickém jazyce

Čt.: 13:00 - 15:00 Dámský klub

15:00-17:00 Přednáška dle programu

Pátek: Turistické vycházky, exkurze.

Kde: Klubovna Společnosti senior, Na Jízdárně 18, Moravská Ostrava

Naše pozvánka také platí pro ty, kteří si chtějí zlepšit paměť.

Trápí vás špatná paměť? Procvičte si mozek! Vězte, že i v pokročilejším věku lidský mozek lze trénovat. Mozek pracuje nejlépe tehdy, kdy dostává nové podněty, úkoly. Navíc můžeme zapomnětlivost omezit různými jednoduchými cviky:

- Pokud jste praváci, snažte se k různým jednoduchým úkonům používat levou ruku - česat si vlasy, míchat kávu či otvírat, zavírat dveře. Leváci se snaží o totéž pravou rukou.

- Opakujte si několikrát tzv. "kriminalistickou" otázku - co jste dělali včera přesně v tuto dobu, kde jste byli, co jste měli na sobě a pod...

Takové, ale i mnoho dalších návodů jak si zlepšit paměť získáte na kurzech trénování paměti, na které se můžete přihlásit. Kurzy začínají v září a na termíny konání se můžete informovat na tel. číslech: 724 276 672 nebo 728 466 105

Na všechny aktivity srdečně zve Společnost senior, občanské sdružení.

Hvězdárna a planetárium Johanna Palisy VŠB TU Ostrava

Osmý ročník Astronomického repetitoria bude zahájen ve středu 9. září. Přednášky se budou konat od září 2009 do června 2010 každou druhou středu v měsíci v 18 hodin.

Hlavním tématem Astronomického repetitoria je Historie přírodních věd.

Budete mít možnost seznámit se s čínskou, arabskou, mayskou, antickou a evropskou astronomií, nahlédnout pod pokličku středověkých alchymistů, zavzpomínat na nositele Nobelových cen za astronomii atd.

Přednáškový cyklus můžete navštěvovat po jednotlivých přednáškách nebo si můžete zakoupit cenově zvýhodněnou permanentku na celý cyklus a po jeho skončení obdržet osvědčení o jeho absolvování.

Zapomenout bychom neměli ani na tradiční Ostravský astronomický víkend, který se uskuteční 19. a 20. září. Seminář bude věnován astronomické pozorovací technice a vývoji dalekohledů. Uslyšíte o Galileovi, Keplerovi a největších přístrojích astronomického světa. Lákavá jsou i jména přednášejících: doc. Petr Hadrava, doc. Josef Zicha, Dr. Pavel Koubský, doc. Alena Šolcová a Dr. Jiří Grygar. Program semináře najdete na plakátech, v bulletinu Planetárium a na <http://planetarium.vsb.cz/>.

Hvězdárna a planetárium Johana Palisy, VŠB - TU Ostrava
K Planetáriu 502, Ostrava Krásné Pole (tel.: 596 994 950)
Provoz Hvězdárny a planetária Johanna Palisy finančně podporuje Statutární město Ostrava.

Dědečku, babičko nebojte se počítačů

Společnost senior, občanské sdružení organizuje v počítačové učebně v DK města Ostravy kurzy práce na PC a seznámení s internetem. Zapojte se také a rozvíjejte své tvůrčí schopnosti!

V nabídce jsou například kurzy: Word, Excel, PowerPoint, Internet a mnoho dalších.

Cena kurzu - (5 dvouhodin - 300 Kč)

Na možnost výuky se informujte na tel. číslech: 603930321, 606411643, 731221291

Navštivte také naše webové stránky:

www.seniortip.cz

Vydává Společnost senior, občanské sdružení za přispění grantu Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, Statutárního města Ostravy a Městského obvodu Moravská Ostrava a Přívoz.

Zodpovědný redaktor: Ing. Ludmila Holubová

Redakční rada: MUDr. Blanka Malá, Mgr. Pavla Pešatová,

Ing. Lubomír Pásek, MUDr. Hugo Příbyl, Ph.D.,

Marie Kalinová, Ing. Jiří Muladi, Hana Juračáková

Registrační značka MK ČR E 14221

Adresa redakce: Společnost senior, Na Jízdárně 18, 702 00 Ostrava 1

IČO 265 95 982

Tel.: 728 466 105

e-mail: info@seniortip.cz

www.seniortip.cz

Historicky první mládě orlosupa bradatého odchované v Zoo Ostrava putovalo do volné přírody!

Tato mimořádná událost je nejen oceněním práce zaměstnanců Zoo Ostrava, ale i vynikající propagací našeho města i celé České republiky. Především je ale naplněním jednoho z hlavních cílů moderních zoologických zahrad a konkrétní nápravou škod způsobených přírodě lidskou činností.

Impozantní draví ptáci - orlosupi byli v Alpách vyhubeni člověkem v poměrně nedávné minulosti. Poslední zástřel je datován z roku 1913. Díky usilovné práci zoologických zahrad a

ochranářských institucí se je však podařilo navrátit zpět. První orlosupi byli vypuštěni do volnosti na území Rakouska v roce 1986, po osmi letech příprav od zahájení projektu. O tom, jak dlouhodobá, náročná a nákladná je náprava předchozích činů člověka, svědčí i fakt, že k prvnímu úspěšnému odchovu v přírodě došlo až jedenáct let po vypuštění prvních mláďat - v roce 1997. Výsledkem projektu je, že jen díky nezměrnému úsilí se podařilo v lidské péči odchované orlosupy do ekosystému Alp navrátit, a že dnes je v Alpách volně žijící populace tvořena přibližně 120 - 130 ptáky. Na území obou alpských států (Rakousko, Švýcarsko) i v oblastech dalších dvou zemí, kam Alpy zasahují (Francie, Itálie) dnes orlosupi již v podstatě pravidelně hnízdí. Do dnešního dne bylo v celém teritoriu Alp úspěšně vyvedeno již téměř čtyřicet mláďat orlosupů.

Dne 5. 6. 2009 k těmto staronovým obyvatelům Alp přibýlo také první ostravské mládě. Mláďeti byla těsně před vypuštěním odebrána krev na rozbor DNA, abychom znali jeho pohlaví. Dále bylo okroužkováno, byl mu aplikován identifikační nezaměnitelný mikročip a některé letky na levém křídle byly odfarbeny peroxidem pro jeho snadnější identifikaci v přírodě poté, co opustí své nové hnízdo. Na skalní římse, asi 1800 m n.m., byl ostravský orlosup umístěn společně s dalším, stejně starým mládětem odchovaným v záchranném centru v Horním Savojsku.

Patronát nad celou akcí měla Nadace prince Alberta II. z Monaka, který se také osobně celé akce zúčastnil.

Zoo Ostrava si sáhla v chovu velkých dravých ptáků na další, doposud nejvyšší metu. Letošní mládě orlosupa bradatého bylo evropským koordinátorem záchranného chovu těchto ptáků, Dr. Hansem Freyem z Rakouska, doporučeno k posílení volně žijící populace těchto charismatických dravců v Národním parku Mercantour ve Francii.

Vyčerpávající cesta do NP Mercantour trvala pracovníkům Zoo Ostrava osobním automobilem asi 26 hodin. S ohledem na mládě bylo nutno cestovat bez přestávky. Nejtěžší úsek cesty z horské chaty v Národním parku až ke skalní římse bylo však možno absolvovat pouze pešky.

Přesto nám bylo ctí, že jsme mohli být jakožto dárci jednoho ze zvířat přímo u toho a ředitel ostravské zoologické zahrady Petr Colas byl navíc poctěn zcela mimořádně a originálně - závěrečný strmý úsek k vypouštěcímu hnízdu vyšplhal s ostravským orlosupem umístěným v transportní bedně na zádech.

(der)
Autoři fotografií: Pavel Vlček, Jirka Novák, Petr Colas.

Monacký princ Albert II.

19. září - Den seniorů v zoo

V průběhu roku pořádá Zoologická zahrada v Ostravě mnoho akcí snad pro všechny věkové vrstvy. Díky oblíbě u návštěvníků má většina z nich dnes již několikaletou tradici. Jsou to různé přednášky, soutěže a komentované krmení zvířat.

Jednou ročně se také již tradičně otvírají brány zoo seniorům. Vstup pro seniory je v tento den zdarma.